

**SCHULZE-GAEVERNITZ, Gerhard von** (Breslau 25 juli 1864 – Crainsdorf 10 juli 1943).

Was vanaf 1893 professor voor economie aan de universiteit Freiburg en tussen 1912 en 1916 lid van de Rijksdag. Voor de Vlaamse kwestie interesseerde hij zich uiterlijk sedert de zomer van 1915 toen hij voor het eerst om toelating vroeg om een bezoek te brengen aan het bezette België. Van september tot november 1915 was hij tijdelijk medewerker van de Politische Abteilung bij het bezettingsbestuur in Brussel waar hij kennismaakte met de meeste belangrijke Brusselse en Gentse activisten. In mei 1916 was hij betrokken bij de organisatie van een Vlaamse avond in de Rijksdag waar de Jong-Vlaaming **Reimond Kimpe** als spreker optrad. In december 1916 vertoefde hij een tweede keer in België. In maart 1917 behoorde hij tot de oprichters van de Berlijnse tak van de **Deutsch-Flämische Gesellschaft**. Vanaf september 1917 was hij formeel opnieuw verbonden aan de Politische Abteilung, maar vertoonde zich nauwelijks in Brussel.

In de loop van 1916 tot begin 1917 maakte Schulze-Gaevernitz achter de schermen in Berlijn propaganda voor een koninkrijk Vlaanderen als deelstaat van het Duitse Keizerrijk. Dat was volgens hem de enige mogelijkheid om althans een gedeelte van België onder Duitse controle te houden. Heel België beheersen leek hem niet haalbaar. Wallonië kon dus beter aan Frankrijk worden afgestaan. Schulze-Gaevernitz was ook de eerste Duitse waarnemer om het sociaal aspect van de taalverhoudingen in Vlaanderen te onderkennen. Toen hij eind 1916 de kans op een Duitse overwinning de mist zag ingaan, bepleitte hij een Belgische federatie als tussenstap naar een onafhankelijk Vlaanderen. In de loop van 1917 nam hij nog verder afstand van het Jong-vlaamse programma (**Jong-Vlaanderen**).

WERKEN: 'Die vlamische Bewegung', in *Deutsche Politik*, jg. 2, nr. 5 (1917), p. 147-151; – 'Der Notschrei Flanderns', in *Die Hilfe*, jg. 23, nr. 15 (1917), p. 243-245; – 'Die Vlamen', in *Der Türmer*, jg. 20 (1917), p. 115-119.

LITERATUUR: W. Dolderer, *Deutscher Imperialismus und belgischer Nationalitätenkonflikt* (Kasseler Forschungen zur Zeitgeschichte, nr. 7, 1989).

WINFRIED DOLDERER